

**ผลกระทบของการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ. 2560 ต่อแรงงานต่างด้าว ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**

**The Impact of the promulgation of the Emergency Decree to manage The
operation of the stranger B.E. 2560 To labour foreign shareholding in Mae Sot
District, Tak Province.**

**ปุณณดา ทรงอิทธิสุข¹
Punnada Songitthisuk**

¹ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง “ผลกระทบของการประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ต่อแรงงานต่างด้าว ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้เขียนบทความมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2551 พระราชกำหนดนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่ากับพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 กฎหมายใหม่และวิเคราะห์ผลกระทบพระราชบัญญัติของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ภายหลังประกาศใช้บังคับ โดยใช้สถานการณ์ระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม 2560 เป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์

โดยเนื้อหาสาระได้เสนอการเปรียบเทียบเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2551 พระราชกำหนดนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่ากับพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2560 กฎหมายใหม่ จากการวิเคราะห์ตัวบทของกฎหมายจะเห็นได้มีข้อกำหนดใหม่ที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมด 8 ประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นจะเห็นได้ว่า การบัญญัติของกฎหมายนั้นมีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นทั้งของนายจ้างและลูกจ้างแรงงานต่างด้าว รวมถึงการวางมาตรการบทลงโทษทั้งนายจ้างและแรงงานต่างด้าวก็มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบพระราชบัญญัติของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ภายหลังจากการประกาศใช้บังคับนั้น มีผลกระทบ 4 ประเด็น คือ 1. ระยะเวลาในการเปิดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว 2. ขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว 3. การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว 4. มาตรการการลงโทษที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ต่างด้าว/ สัญชาติ/ ความมั่นคง/ บูรณาการ/ กฎหมาย

Abstract

Academic article "The impact of the promulgation of the Emergency Decree to the management of the foreigners in B.E. 2560 for workers strange in Mae Sot district in Tak Province. The objective is to compare the substance of the Working of Aliens Act, B.E. 2551, the Emergency Decree to bring an alien to work with their employer in the country, B.E. 2559, which is the legal old with the Executive Decree to manage the work of the people on the strange gods, B.E. 2560. The new law and analyze the impact of the law of the Executive Decree to manage the working of aliens B.E. 2560 after the promulgation of force by using the situation during the month of June - October 2560 as the basis of the analysis.

By the substance has offered to compare the substance of the Working of Aliens Act, B.E. 2551, the Emergency Decree to bring an alien to work with their employer in the country, B.E. 2559, which is the legal old with the Executive Decree to manage the work of the people in B.E.

2560. The new law from an analysis of the text of the law will see the new laws that change all 8 issues which each point you will see that the commandments of the law is clear both of the employer and the employees of the Labour Foreign Shareholding as well as measures the penalties for both the employer and the labour foreign shareholding is violence.

Key words: alien, nationality, stability, integration, law.

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญในตลาดแรงงานระดับล่างของประเทศ ไทยซึ่งคนไทยส่วนใหญ่มักจะหลีกเลี่ยงหรือไม่ทำอาชีพประเภทดังกล่าว คือ อาชีพกรรมกร การใช้แรงงานหนัก อาชีพที่จะต้องละเอียดหรือสกปรก ซึ่งงานเหล่านี้แรงงานต่างด้าวมักจะเข้ามาหางานทำในประเทศไทย แต่เนื่องจากการเข้ามาของกลุ่มแรงงานต่างด้าวดังกล่าวมักจะพบว่าแรงงานต่างด้าวจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอย่าง ถูกกฎหมาย ซึ่งทำให้ประเทศไทยนั้นประสบปัญหาแรงงานต่างด้าวมืดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ซึ่งนำไปสู่ปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการค้าแรงงานเถื่อน ปัญหาโรคติดต่อ รวมทั้งปัญหาการค้ามนุษย์ ที่ทางภาครัฐนั้นได้ให้ความสำคัญเนื่องจากประเทศไทยได้ถูกจัดอันดับจากประเทศ สหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไว้อยู่ในระดับ tier 2 ซึ่งภาครัฐพยายามผลักดันให้มีมาตรการในการดูแลและ ป้องกันเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติเพื่อที่จะขึ้นอันดับไปอยู่ในอันดับ tier 1 ให้ได้ จึงมีมาตรการในการออก กฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงานต่างด้าว และกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้มีมาตรฐานเพื่อป้องกันปัญหา การค้ามนุษย์และปัญหาอื่น ๆ ที่จะตามมา แต่เท่าที่ผ่านมาเมื่อรัฐบาลได้ออกมาตรการกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของ แรงงานต่างด้าวในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ก็ยังพบกับปัญหาเดิมๆหรือปัญหาใหม่เพิ่มขึ้นอีก

เนื้อหา

หากจะพูดถึงแรงงานต่างด้าวแล้ว ในความหมายของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย หมายถึง คนต่างด้าวซึ่งมีเอกสารที่รัฐบาลของประเทศตนรับรอง ได้แก่หนังสือเดินทาง (Passport) หรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง ได้แก่ หนังสือเดินทางชั่วคราว หรือเอกสาร รับรองบุคคลและมีการตรวจลงตรา (Visa) ลงในหนังสือเดินทางโดยสถานทูตหรือกงสุลไทยประจำประเทศต้นทาง นั้นๆ เมื่อเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้ว จะต้องได้รับการประทับตราระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรประเภทชั่วคราวลงในหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง โดยสำนักตรวจคนเข้าเมืองและเมื่อประสงค์จะ จะทำงานต้อง ขออนุญาตทำงาน กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

จากการที่ประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่ถือว่ามีความต้องการแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยและเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเท่าที่ผ่านมามีทางภาครัฐก็ได้พยายามหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมาย และออกกฎหมายที่เข้มงวดในการที่ให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะ เป็นภาคอุตสาหกรรมโรงงาน ก่อสร้าง หรือนายจ้างตามบ้านเรือน มาทำการขึ้นทะเบียนแรงงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา ต่างๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการค้ามนุษย์ การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของแรงงานต่างด้าว จากประเทศเมียนมาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยจนรัฐบาลต้องมีการดำเนินการเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว จากประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังมีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำระบบการ ขึ้นทะเบียนแรงงานมาใช้ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2547 เป็นต้นมาทำให้รัฐบาลรู้และเข้าใจถึงสถานการณ์การจ้างแรงงาน ต่างด้าว แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายได้ทั้งหมด

การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว

การจัดระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและลักลอบเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลแต่ละสมัยได้มีการดำเนินการแก้ไขมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ซึ่งนโยบายดังกล่าวจะเป็นการ แก้ไขปัญหาระยะสั้น จึงยังทำให้มีปัญหากับแรงงานต่างด้าวอยู่เสมอ เนื่องจากการไหลทะลักเข้ามาทำงานของ แรงงานต่างด้าวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น

ที่ผ่านมาทางหน่วยงานภาครัฐก็ได้ออกกฎหมาย พระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้าง ในประเทศ พ.ศ.2559 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2559 เพื่อควบคุมการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับ นายจ้างในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยพระราชกำหนดฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการนำคนต่าง ด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอบนำลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวมาทำงานกับ นายจ้างโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งเสริมสร้างการให้ความคุ้มครองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้รับความเป็นธรรมตามแนว กฎเกณฑ์ และมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศ รวมถึงการป้องกันการการค้ามนุษย์ ซึ่งสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบของบริษัทจัดหางาน กำหนดข้อปฏิบัติในการนำเข้าแรงงาน จากประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงกำหนดบทลงโทษ และกำหนดให้บริษัทที่จ้างแรงงานต่างด้าวต้องรับผิดชอบในการ ดูแลสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวตามกฎหมาย

ปัญหาการใช้กฎหมายกับการจัดลำดับการปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา

แต่เมื่อพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทย พ.ศ. 2559 ได้ประกาศใช้ ก็ยังมีปัญหาในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ซึ่งปัญหาหลักๆที่พบ คือ บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไม่ครอบคลุม การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวทั้งระบบทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และเมื่อกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เปิดบัญชีสถานการณ์การค้ามนุษย์ซึ่งได้จัดลำดับเทียร์ ของไทยอยู่อันดับที่ 2 คือ ยังเป็นประเทศที่สนับสนุน ปฏิบัติ ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมาย คุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ แต่มีการพยายามแก้ไขปรับปรุง

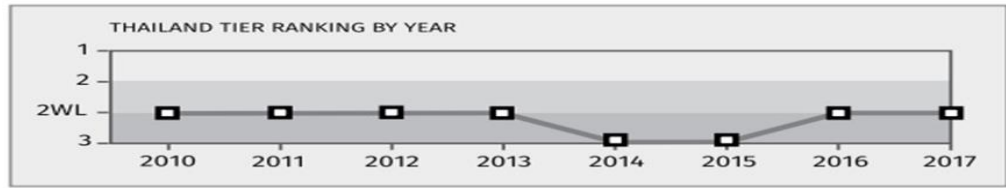
ซึ่ง เทียร์ เป็นการรายงานที่กระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐฯ จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี ตามกฎหมายว่า ด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) เพื่อรายงานต่อ รัฐสภาสหรัฐฯซึ่งในรายงานประจำปี สหรัฐฯ ได้มีการประเมินความพยายามของรัฐบาลทั่วโลกจำนวน 188 ประเทศ ในการจัดการกับการค้าทาสยุคใหม่ โดยมีการจัดอันดับการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ของประเทศต่างๆ เป็น 4 ระดับ ด้วยกัน คือ เทียร์ 1, เทียร์ 2, เทียร์ 2 ที่ต้องจับตามอง และเทียร์ 3 เทียร์ เข้าใจง่ายๆ คือ การจัดลำดับสถานการณ์ ค้ามนุษย์ โดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ของทั่วโลกกับมาตรฐานของสหรัฐฯ และจัดลำดับประเทศต่างๆ ออกเป็น 4 ระดับคือ (หนังสือพิมพ์เนชั่น,2560)

เทียร์ 1 (Tier 1) หมายถึงประเทศหรือรัฐบาลที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายปกป้องเหยื่อการค้า มนุษย์ (ทีวีพีเอ) อย่างครบถ้วน

เทียร์ 2 (Tier 2) หมายถึงประเทศหรือรัฐบาลที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของ ทีวีพีเอ ไม่ครบถ้วน แต่มี ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานเหล่านั้น

เทียร์ 2 ที่ต้องจับตามอง (Tier 2 Watchlist) หมายถึงประเทศที่การค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น, ล้มเหลวในการแสดง หลักฐานการเพิ่มความพยายามในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ในปีที่ผ่านมา และถูกพิจารณาว่ากำลังพยายามอย่างมี นัยสำคัญเพื่อให้สามารถทำตามมาตรฐานขั้นต่ำของทีวีพีเอ โดยสัญญาว่าจะใช้มาตรการเพิ่มเติมในอนาคตภายในปีถัดไป

เทียร์ 3 (Tier 3) หมายถึงประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายด้านการค้ามนุษย์ ของสหรัฐฯ และไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์" (สำนักข่าวเนชั่น,2560)

ภาพที่ 1: Thailand Tier Ranking Year (ที่มา : (หนังสือพิมพ์เนชั่น, 2560)

จะเห็นได้ว่าต่างชาติยังมองประเทศไทยเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่ยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจน หรือมีกระบวนการจัดการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ดีขึ้น และจากกฎหมายแรงงานดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ กล่าวคือ ยังมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของนายจ้างและผู้ได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยยังไม่ชัด อีกทั้งยังขาดกลไกการร้องทุกข์ให้แก่แรงงานต่างด้าวและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม มาตรการทางปกครองเพื่อกำหนดโทษทางปกครองแก่นายจ้างที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนด รวมถึงไม่มีบทบัญญัติรองรับการขึ้นทะเบียนตัวแทนนายจ้างและตัวแทนคนต่างด้าวเพื่อควบคุมผู้ประกอบการอาชีพในการยื่นคำขอเอกสารแทนนายจ้างและคนต่างด้าว และบทบัญญัติดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีอัตราโทษที่ต่ำกว่าบทกำหนดโทษในกฎหมายอื่นซึ่งมีความผิดในลักษณะเดียวกัน จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อเติมช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการจัดระเบียบการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยที่อาจนำไปสู่การกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ได้ จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลต้องมีมาตรการที่เร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าว

การออกกฎหมาย พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 เพื่อแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าว

จากสาเหตุดังกล่าว เพื่อให้รัฐบาลสามารถทำการจัดระเบียบการป้องกัน การคุ้มครอง การเยียวยา และการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้ทั้งระบบ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านแรงงาน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในการที่จะรักษาความมั่นคงในสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น และมีมาตรการเข้มงวดขึ้น ดังนั้น เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2560 รัฐบาลได้สั่งประกาศกฎหมาย พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการรวมกฎหมาย 2 ฉบับไว้เป็นฉบับเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 และพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทย พ.ศ. 2559 ซึ่งได้กำหนดบทลงโทษที่รุนแรงและเข้มงวดมากขึ้น

บทลงโทษพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญดังนี้

ตารางที่ 1: พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

กฎหมาย	การกระทำความผิด	บทลงโทษ
พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560	1. ผู้ใดรับคนต่างด้าวทำงานที่คนต่างด้าวทำหรือรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตหรือรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงานกับตนเข้าทำงาน	ปรับตั้งแต่ 400,000 - 800,000 บาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน
	2. ผู้ใดให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	ปรับไม่เกิน 400,000 บาทต่อคนต่างด้าว 1 คน
	3. คนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานหรือทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ	ปรับตั้งแต่ 2,000 - 100,000 บาท จำคุก 5 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ
	4. คนต่างด้าวที่ทำงานจำเป็นและเร่งด่วนแต่ไม่แจ้งนายทะเบียน	ปรับตั้งแต่ 20,000 - 100,000 บาท
	5. คนต่างด้าวทำงานแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	ปรับไม่เกิน 100,000 บาท
	6. ผู้ใดยึดใบอนุญาตทำงานหรือเอกสารสำคัญประจำตัวต่างด้าว	มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
	7. ผู้ใดหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ	มีโทษจำคุกตั้งแต่ 3 - 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 600,000 - 1,000,000 บาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคนหรือทั้งจำทั้งปรับ
	8. ผู้ใดประกอบธุรกิจนำคนต่างด้าวมาทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมจัดหางาน	มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 - 3 ปีหรือปรับตั้งแต่ 200,000 - 600,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2551 พระราชกำหนดนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศพ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่ากับพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2560 กฎหมายใหม่

ตารางที่ 2: ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2551 พระราชกำหนดนาคอนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศพ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่ากับพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2560 กฎหมายใหม่

ประเด็นกฎหมายที่เปรียบเทียบ	กฎหมายเก่า	กฎหมายใหม่	ข้อแตกต่าง
1. นายจ้างที่รับแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้ามาทำงาน	มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	มีโทษปรับตั้งแต่ 400,000 -800,000 บาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน	จากกฎหมายเดิม - โทษจำคุกเหมือนเดิม - แต่โทษปรับจากที่ปรับแบบเหมาไม่ว่าจะมีแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนก็คนก็จะปรับ 2,000-10,000 บาท - แต่กฎหมายใหม่โทษปรับจะมีอัตราที่สูงขึ้นและมีการปรับเป็นรายจำนวนคน
2. นายจ้างให้แรงงานต่างด้าวทำงานที่ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	ปรับไม่เกิน 20,000 บาท	ปรับไม่เกิน 40,000 บาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน	จากกฎหมายเดิม - โทษปรับจะเป็นแบบเหมาไม่ว่าจะมีแรงงานที่ทำงานผิดประเภทก็คนก็ตาม แต่กฎหมายใหม่โทษปรับจะมีอัตราโทษที่สูงขึ้นกว่าเดิมมาก และปรับเป็นรายจำนวนคน
3. นายจ้างรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ	ปรับตั้งแต่ 10,000-100,00 บาท ต่อต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน	ปรับตั้งแต่ 2,000-100,000 บาท จำคุกห้าปีหรือทั้งจำทั้งปรับ	จากกฎหมายเดิม - มีเพียงโทษปรับเท่านั้น ส่วนกฎหมายใหม่ - อัตราโทษจากกฎหมายเก่าปรับจากขั้นต่ำ 1,000-100,000 บาท เลียนเป็นขั้นต่ำ 2,000-100,000 บาท และทั้งนี้ได้เพิ่มบทลงโทษหนักขึ้นคือมีโทษจำคุกห้าปี
4. นายจ้างให้คนต่างด้าวทำงานที่จำเป็นและเร่งด่วนแต่ไม่ได้แจ้งนายทะเบียน	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท	ปรับตั้งแต่ 2,000-100,000 บาท	จากกฎหมายเก่า จะมีการปรับที่สูงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากกฎหมายเก่าจะปรับไม่เกิน 10,000 บาท แต่กฎหมายใหม่จะมีโทษปรับถึง 100,000 บาท
5. นายจ้างให้คนต่างด้าวทำงานที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท	ปรับไม่เกิน 100,000 บาท	จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ออกโทษปรับที่สูงเพิ่มมากขึ้น จากปรับ 10,000 บาทมาเป็น 100,000 บาท

ข้อดีของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรการและการบังคับใช้กฎหมายผู้เขียนเห็นว่า พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 มีผลดีทั้งต่อนายจ้าง ลูกจ้างต่างด้าว ภาครัฐ และภาคประชาสังคม โดยภาครัฐสามารถจัดระเบียบและให้ความคุ้มครองแก่แรงงานต่างด้าวให้มีความเหมาะสมเป็นไปตาม

มาตรฐานของหลักสากล สามารถควบคุมการประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับในจ้างในประเทศไทย และควบคุมการทำงานของคนที่ต่างต่างเพื่อจัดระเบียบป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอบนำคนต่างต่างเข้ามาทำงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานได้ ซึ่งนายจ้าง ผู้ประกอบการ จะได้แรงงานต่างต่างมาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีคุณภาพตามความต้องการ อีกทั้งภาครัฐสามารถตรวจสอบคนต่างต่างได้หากประสบปัญหาต่างๆ และยังเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งยังป้องกันการหลอกลวงจากนายหน้าเถื่อน และเสียค่าใช้จ่ายอย่างไม่เป็นธรรม และสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลภาครัฐเพื่อจะได้จำนวนแรงงานตามความต้องการ และมีการควบคุมประเภทนายจ้าง ณ ที่ซึ่งและเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการขออนุญาตให้แรงงานต่างต่าง แก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน และในขณะเดียวกันลูกจ้างคนต่างต่างและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของนายจ้างอย่างไม่เป็นธรรมก็จะได้รับความคุ้มครอง

นอกจากนี้ยังมีกลไกการร้องทุกข์และการเข้าถึงช่องทางการร้องทุกข์สำหรับคนต่างต่างและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับความเสียหายจากการที่นายจ้างหรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างต่างเข้ามาทำงานไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย รวมทั้งยังมีการกำหนดช่องทางให้คนต่างต่างสามารถเข้าถึงสิทธิได้โดยตรงและได้รับประโยชน์จากการได้รับสวัสดิการ การประกันสังคม การดูแลสุขภาพ การศึกษาและสังคม เพื่อที่จะให้แรงงานต่างต่างสามารถทำงานอยู่ในประเทศไทยได้อย่างปกติสุข

ในส่วนของภาคประชาสังคมก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลแรงงานต่างต่างให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักมาตรฐานสากล โดยมีกลไกให้หน่วยงานภาคเอกชน และ NGO ในพื้นที่มีส่วนร่วมดำเนินการและรับผิดชอบในการจัดระเบียบแรงงานต่างต่าง

ผลเสียของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการงานของคนต่างต่าง พ.ศ. 2560

หลังจากที่ทางรัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการงานของคนต่างต่าง พ.ศ. 2560 ทำให้ผู้ประกอบการและแรงงานต่างต่างนั้นตื่นตระหนกกับการประกาศดังกล่าว เนื่องจากเป็นการประกาศแบบกะทันหัน ผู้ประกอบการ นายจ้าง หรือลูกจ้างต่างต่างยังไม่ทันได้ตั้งตัว และบทกำหนดโทษดังกล่าวเป็นบทลงโทษที่รุนแรง มีมาตรการที่เด็ดขาด และค่าปรับที่สูงมาก อาทิ ในกรณีที่นายจ้างรับคนต่างต่างทำงานที่ห้ามคนต่างต่างทำหรือรับคนต่างต่างที่มีไม่ใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน โดยมีโทษปรับตั้งแต่ 400,000-800,000 บาท ต่อต่างต่างที่จ้าง 1 คน หรือกรณีนายจ้างรับคนต่างต่างทำงานไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต จะมีโทษปรับไม่เกิน 400,000 บาท ต่อต่างต่าง 1 คน นอกจากนี้ยังรวมถึง ผู้มีพฤติกรรมการค้ามนุษย์ เช่น ยึดใบอนุญาตทำงานหรือเอกสารสำคัญประจำตัวแรงงานต่างต่าง จะมีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราโทษดังกล่าวนั้นเมื่อเทียบกับกฎหมายเดิมมีอัตราที่สูงขึ้นมาก ซึ่งกฎหมายเดิม ได้กำหนดอัตราโทษ คือ หากนายจ้างกระทำความผิดเกี่ยวกับการจ้างแรงงานต่างต่าง ไม่ว่าจะทำผิดต่อกฎหมายแรงงานต่างต่างก็คนจะนับรวมเป็นกรณีเดียว ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการปล่อยลอยแพลูกจ้างแรงงานต่างต่างที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกฎหมาย เพราะกลัวมาตรการกฎหมายที่ออกมาประกาศใช้ดังกล่าว และแรงงานต่างต่างที่หลบหนีเข้ามาในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายก็กลัวมาตรการดังกล่าวก็ต่างพากันกลับไปยังประเทศพม่า เพื่อดูท่าทีของรัฐบาลไทยว่าจะเป็นอย่างไร ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นเกิดการชะลอตัวและชะงักหยุดนิ่ง

ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์ของ นายสุทธา สายวานิชย์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก กล่าวว่า ภายหลังจากประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการงานของคนต่างต่าง พ.ศ. 2560 ในวันที่ 23 มิถุนายน 2560 ได้ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายจำนวนมากเดินทางออกและกลับประเทศ เนื่องจากเกรงกลัวการถูกลงโทษ โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดบทลงโทษนักค้ามนุษย์ที่ลักลอบนำแรงงานผิดกฎหมายเข้าประเทศ แรงงานที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย และนายจ้างที่การว่าจ้างแรงงานเหล่านั้น

นายสุทธา ได้เปิดเผยต่อเบนาร์นิวส์ว่า จากการลงพื้นที่ด้านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทำให้ทราบว่า นับตั้งแต่ประกาศใช้ พ.ร.ก. แรงงานต่างต่างฯ มีแรงงานเมียนมาเดินทางกลับประเทศผ่านด่านแม่สอดฯ กว่า 20,000 คนแล้ว แต่ตนเชื่อว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าว จะเดินทางกลับมาทำงานในประเทศไทยอีกครั้ง เพราะตลาดแรงงานในประเทศไทยมีมากกว่าเมียนมา (เบนาร์นิวส์, 2560)

ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในแต่ละพื้นที่เปิดเผยว่า แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของเดินทางกลับบ้านเป็นจำนวนมาก โดยที่ อ.อัญประเทศ จ.สระแก้ว และ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี มีชาวกัมพูชาเดินทางกลับเฉลี่ย 500 คนต่อวัน ที่สะพานมิตรภาพไทย-ลาว จ.หนองคาย ชาวลาวกลับประเทศมากกว่าปกติประมาณ 1,200 คน และที่ อ.สังขละบุรี จ.สระแก้ว มีชาวเมียนมาเดินทางกลับประเทศแล้วกว่า 3,000 คน หลัง พ.ร.ก. แรงงาน ต่างด้าวฯ ถูกประกาศใช้ (เบนานิวส์, 2560)

มาตรการในการผ่อนผันจากรัฐบาล

จากผลกระทบดังกล่าว หลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการเพื่อลดผลกระทบ และบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการใช้อำนาจตาม มาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้สั่งให้ชะลอหรือเลื่อนการบังคับใช้ สามมาตราดังนี้

ตารางที่ 3: มาตรการการชะลอการบังคับใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

มาตรการการชะลอการบังคับใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560		
มาตรา 101	แรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน	จำคุก 5 ปีปรับ 100,000 บาท
มาตรา 102	นายจ้างจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาต	ปรับ 400,000-800,000 บาทต่อคนต่างด้าว 1 คน
มาตรา 122	นายจ้างจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตกับตัวเอง	ปรับ 400,000 ถึง 800,000 บาทต่อคนต่างด้าว 1 คน

ซึ่ง สามมาตรานี้เป็นเรื่องการเอาผิดและมีโทษหนักแก่นายจ้างหรือลูกจ้าง โดยมีโทษปรับตั้งแต่ 400,000 – 800,000 บาท ต่อคนงาน 1 ราย โดยให้เลื่อนการบังคับใช้ออกไป 120 วัน โดยในระหว่างนี้จะไม่มีการจับกุม ยกเว้น มีการค้ามนุษย์ และจะมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2560 เพื่อจัดการกับระบบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมายไม่ได้รับอนุญาตตั้งแต่ต้น ให้กลับไปขออนุญาตที่ประเทศของเขาให้ถูกต้อง โดยในระหว่างนี้ กระทรวงแรงงานจะประสานงานการขออนุญาตจากประเทศนั้นๆ ที่ชายแดน โดยตัวคนงานไม่ต้องกลับเข้าประเทศตัวเอง ในกรณีประเทศนั้นๆ สามารถตรวจสอบแรงงานได้เพื่อออกใบอนุญาต ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่แรงงานต่างด้าวในการดำเนินการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ถูกกฎหมาย

ตารางที่ 4: แนวทางมาตรการผ่อนผันโดยใช้มาตรา 44

แนวมาตรการผ่อนผันโดยใช้ มาตรา 44	
มาตรการที่ 1	มาตรการผ่อนคลายเป็นให้แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายกลับไปดำเนินการให้เข้าสู่ระบบอย่างถูกกฎหมาย โดยทางรัฐบาลให้ระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1-2 เดือน ซึ่งหากแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไม่มีเอกสารสำคัญที่ต้องใช้ในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวก็ให้กลับไปประเทศของตนเพื่อนำเอกสารที่ต้องใช้ในการดำเนินการมาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
มาตรการที่ 2	เปิดโอกาสให้นายจ้างมายื่นขอเปลี่ยนชื่อนายจ้างใหม่ได้ โดยเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท ซึ่งจากที่ผ่านมาแรงงานต่างด้าวที่พบส่วนมากมักไม่ตรงกับนายจ้างที่ขึ้นทะเบียนไว้ หรือลักษณะงานที่ขึ้นขึ้นทะเบียนไว้ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทำให้มีปัญหาเวลาโดนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
มาตรการที่ 3	การลงนามขอความร่วมมือกับประเทศพม่า ทั้งนี้การลงนามดังกล่าวเพื่อที่จะเจรจาเกี่ยวกับการลดขั้นตอนในกระบวนการเข้าสู่ระบบแรงงานที่ถูกกฎหมาย

การสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่ อำเภอมะสอต จังหวัดตาก

จากมาตรการดังกล่าวที่ทางภาครัฐเห็นว่าน่าจะลดผลกระทบที่เกิดจากการประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ผู้เขียนได้ไปสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวที่อยู่ใน อำเภอมะสอต จังหวัดตาก (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2560) มีดังนี้ คือ

นายเมียว จอ ตู แรงงานเชื้อสายพม่า ที่ได้เข้ามาทำงานใน อ.มะสอต จ.ตาก โดยมีบัตร 10 ปีและมีพาสปอร์ตในการทำงานแล้ว ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “จากการที่มีประกาศบังคับใช้กฎหมาย พ.ร.ก. แรงงานต่างด้าวฯ ดังกล่าว ทำให้ตนและครอบครัวเกิดความเดือดร้อน เนื่องจากตนมีภรรยาและญาติพี่น้อง ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงาน และบางคนยังไม่ได้งานทำ จึงเกิดความหวาดระแวงกลัวว่าจะถูกเจ้าหน้าที่จับกุมจึงพากันกลับประเทศเมียนมา ซึ่งทำให้ตนต้องขาดงานและขาดรายได้เนื่องจากต้องไปส่งภรรยาและญาติ” และนายเมียว จอ ตู ยังได้แสดงความเห็นอีกว่า “หากทางรัฐบาลไทยควรเปิดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวตลอด ไม่ควรเปิดเพียงช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพราะนายจ้างหรือลูกจ้างอย่างพวกตนไม่มีเงินที่จะมาเสียค่าขึ้นทะเบียนได้ทันที หรือบางครั้งพวกตนเข้าทำงานในประเทศไทยไม่ได้เข้ามาในช่วงที่ทางภาครัฐเปิดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ก็ทำให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการไม่กล้ารับพวกตนเข้าทำงาน หรือรับเข้าทำงานแต่พวกตนก็ต้องอยู่อย่างหลบๆ ซ่อนๆ เนื่องจากกลัวถูกเจ้าหน้าที่จับและผลักดันส่งกลับประเทศของตน ซึ่งทำให้พวกตนเดือดร้อน”

จากการสัมภาษณ์ นายชอว มิวาย เชื้อสายเกี๋ยง ทำงานใน อ.มะสอต จ.ตาก และได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ตนได้ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายมาก่อนที่จะมีประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งนายจ้างของตนได้พาไปขึ้นทะเบียนและออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้ก่อนแล้วค่อยหักจากค่าแรงของตนทีหลัง เพราะค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียนนั้นค่อนข้างสูงสำหรับพวกตน และเขาเองก็ไม่มีเงินเก็บมากถึงขนาดค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ในคราวเดียว” ซึ่งนายชอว มิ วาย แสดงความคิดเห็นว่า “กฎหมายการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่เพิ่งประกาศใช้นั้นตนคิดว่าเป็นเรื่องดี เนื่องจากลูกจ้างต่างด้าวสามารถเปลี่ยนชื่อนายจ้างได้ โดยชื่อลูกจ้างอย่างพวกตนไม่ค้างอยู่กับนายจ้างเดิม และเสียค่าธรรมเนียมที่ถูก อีกทั้งยังมีสวัสดิการในการรักษาพยาบาลสำหรับพวกลูกจ้างอย่างพวกตน”

และจากการสัมภาษณ์ นายอ่อง ตู ยะ เชื้อสายพม่า ซึ่งไม่มีบัตรและไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว โดยให้สัมภาษณ์ว่า “ตนเข้ามาทำงานใน อ.มะสอต จ.ตาก โดยรับจ้างทำงานก่อสร้างและได้รับค่าแรงเป็นรายวัน วันละ 200 บาท และหนึ่งได้เข้ามาทำงานได้ยังไม่ถึง 4 เดือน ซึ่งหลังจากที่มีการประกาศกฎหมายการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวนั้นทำให้นายจ้างไม่กล้าจ้างตนเข้าทำงาน เพราะกลัวถูกทางเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ทำให้ตนขาดรายได้ซึ่งตนก็ไม่มีเงินในการไปขึ้นทะเบียนแรงงาน และหากให้นายจ้างออกเงินขึ้นทะเบียนให้แก่พวกตนก่อน นายจ้างก็กลัวว่าพวกตนจะหนี ซึ่งจะทำให้นายจ้างเสียเงินฟรี เพราะไม่สามารถเรียกเงินคืนจากใครได้” นายอ่อง ตู ยะ ยังให้สัมภาษณ์ต่อว่า “ตนและเพื่อนๆ ไม่ค่อยเข้าใจกับขั้นตอนและเอกสารที่จะต้องใช้ในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และไม่รู้จะไปสอบถามหรือปรึกษาใคร รวมทั้งระยะเวลาในการผ่อนผันการขยายระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนของทางภาครัฐที่ออกมาค่อนข้างน้อย เนื่องจากพวกตนต้องเก็บเงินในการที่จะต้องเดินทางกลับไปยังประเทศเมียนมาเพื่อกลับไปเอาเอกสารสำคัญต่างๆ มาขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และยังคงต้องเก็บเงินในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวเอง ทำให้พวกตนนั้นลำบากเป็นอย่างมาก อีกทั้งตอนนี้ที่ตนอยู่ในประเทศไทย ตนนั้นใช้ชีวิตลำบากมากยิ่งขึ้น เพราะผลจากการประกาศบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการ นายจ้างต่างๆ ไม่รับตนเข้าทำงาน ซึ่งทำให้ตนไม่มีรายได้ อีกทั้งต้องอยู่อย่างหลบๆ ซ่อนๆ เพราะกลัวถูกเจ้าหน้าที่จับกุมอีกด้วย”

จากการที่ได้สัมภาษณ์แรงงานต่างด้าว ที่อาศัยอยู่ใน อ.มะสอต จ.ตาก ที่แรงงานต่างด้าวได้ประสบปัญหาภายหลังจากที่มีการประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

กรณีที่ 1 แรงงานต่างด้าวบางคนไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวเนื่องจากทางภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่ได้เปิดระบบการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวตลอดเวลา ทำให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยบางครั้งปิดระบบไปแล้ว ซึ่งทำให้ต้องรอปีหน้า หรือต้องรอให้ทางภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดให้ขึ้นทะเบียนอีกครั้ง

กรณีที่ 2 ขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวยังมีความซับซ้อน เข้าใจยาก และหลายขั้นตอน การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงหรือบางครั้งกลุ่มแรงงานต่างด้าวยังไม่เข้าใจ บางครั้งเกิดความสับสนจากข้อมูลที่ตนเองเข้าใจผิด หรือสื่อสารข่าวสารกันผิดๆ

กรณีที่ 3 การกำหนดค่าขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหรือค่าดำเนินการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวนั้นมีอัตราค่าใช้จ่ายสูงในแต่ละครั้ง

จากผลกระทบที่แรงงานต่างด้าวได้รับภายหลังจากที่กฎหมายได้มีผลบังคับออกมา แรงงานต่างด้าวจึงอยากให้ภาครัฐช่วยหาทางแก้ไขหรือช่วยเหลือพวกตนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ให้ทางภาครัฐเปิดระบบการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ยาวมากยิ่งขึ้น หรือมีการเปิดการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวตลอดทั้งปี ทั้งนี้เพื่อให้นายจ้าง และแรงงานต่างด้าวได้ขึ้นทะเบียนได้ตลอดเวลา

2. ให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการมีหน่วยงานที่ให้บริการให้คำปรึกษา หรือให้คำแนะนำแก่กลุ่มแรงงานต่างด้าวให้ทั่วถึง

3. ขอให้ทางภาครัฐลดค่าใช้จ่ายลงมา เพื่อให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวสามารถมีกำลังในการขึ้นทะเบียนแรงงานได้ด้วยตัวเอง เพราะเพียงค่าแรงที่ตนได้รับก็เพียงพอใช้จ่ายในแต่ละวัน

จากข้อเสนอแนะจากกลุ่มแรงงานต่างด้าวและจากกรณีวิเคราะห์ผลกระทบโดยรวมไม่ว่าจะเป็นทางด้านความมั่นคงเศรษฐกิจ สังคม กระบวนการในการดำเนินงานของทางภาครัฐ จึงมีข้อเสนอแนะนโยบายและมาตรการที่นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. รัฐบาลควรลดกระบวนการในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ควรมีขั้นตอนที่ง่าย โดยทั้งอาจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลงทะเบียนออนไลน์ เนื่องจากประเทศไทยในปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ Thailand 4.0 รัฐบาลจึงควรนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาอำนวยความสะดวกแก่การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว เช่น การเช็คเอกสารของแรงงานต่างด้าวออนไลน์ โดยที่แรงงานต่างด้าวนั้นไม่จำเป็นต้องกลับไปเอาเอกสารที่ประเทศของตน ซึ่งทำให้แรงงานต่างด้าวต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรงก็คือ ขาดกลุ่มแรงงานในการทำงาน ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องปิดโรงงาน เพราะแรงงานต่างด้าวในการทำงานเป็นหลัก และส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยหยุดชะงัก

2. รัฐบาลควรลดค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้เพื่อลดภาระของนายจ้างหรือผู้ประกอบการ หรือ แรงงานต่างด้าวที่ต้องออกค่าใช้จ่ายเองในการขึ้นทะเบียนแรงงาน เนื่องจากที่ผ่านมาปัญหาที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการพบคือ เมื่อเสียเงินค่าขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้แล้ว ปรากฏว่าคนต่างด้าวหนี ซึ่งนายจ้างหรือผู้ประกอบการก็ไม่รู้จะไปเรียกร้องเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากใคร

3. ภาครัฐควรมีมาตรการหรือนโยบายเปิดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ตลอดทั้งปี เพื่อรองรับแรงงาน

ที่จะเข้ามาในประเทศไทย เมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาจะได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้เลย โดยไม่ต้องรอให้ถึงรอบเปิดให้บริการ ทั้งนี้ภาครัฐจะได้ควบคุมการขึ้นทะเบียนได้ง่ายขึ้น โดยที่นายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือลูกจ้างต่างด้าวจะอ้างเวลาถูกจับกุมไม่ได้ว่าระบบยังไม่เปิด และต้องรอให้ระบบเปิดก่อน

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพุทธศักราช 2551. [Online]. Available:

http://bangkok.immigration.go.th/acts/act_alienwork2551.pdf [2551, 22 กุมภาพันธ์].

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกฤษฎีกาคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศพุทธศักราช 2559

[Online]. Available: <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER055/GENERAL/DA0001/00001015.PDF> [2560, 15 สิงหาคม].

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวพุทธศักราช 2560.

[Online]. Available: https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/bkk_th/ae7b531a4c8eda

a2096ccabc2970828.pdf [2560, 22 มิถุนายน].

ปฤษฎา เลียงเย็น. นายจ้างพึงทางนี้ 5 วิธีจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย ใน เนชั่น ทีวี.

[Online].Available: <http://www.nationtv.tv/main/content/378555637> [2560, 20 สิงหาคม].

Matemnews. จะใช้มาตรา 44 สั่งผ่อนผันแรงงานต่างด้าว 120 วัน. [Online].Available:

<https://www.dailynews.co.th/politics/582771> [2560, 10 สิงหาคม].

Matemnews. จะใช้มาตรา 44 สั่งผ่อนผันแรงงานต่างด้าว 120 วัน. [Online].Available:

<https://www.dailynews.co.th/politics/582771> [2560, 10 สิงหาคม].

MGR.. บังคับแล้ว พ.ร.ก. แรงงานต่างด้าวใหม่ จ้างผิด กฎหมายปรับ 800,000 ต่อคน นายหน้าคุก 10 ปี ปรับ 1 ล้าน. [Online].Available:

<http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9600000064047> [2560, 10 สิงหาคม].

Thaireform. พรก. นำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานฯ บังคับใช้แล้ว คุ่มเข้มค้ำมนุษย์ มีบทลงโทษชัดเจน ใน สำนัก

ข่าวอิศรา. [Online]. Available: <https://www.isranews.org/thaireform-other-news/49250-labour15.html> [2560, 10 สิงหาคม].

The 4th Kamphaeng Phet Rajabhat University
National Conference